วิจารณ์หนังสือ “การเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์ หลักการและหลักปฏิบัติพื้นฐาน (ฉบับปรับปรุง)” ของรองศาสตราจารย์ ดร.นภวรรณ ตันติเวชกุล

ธีรวันท์ โอภาสบุตร *

Teerawan Opasbut *

Email : noonteerawan@gmail.com

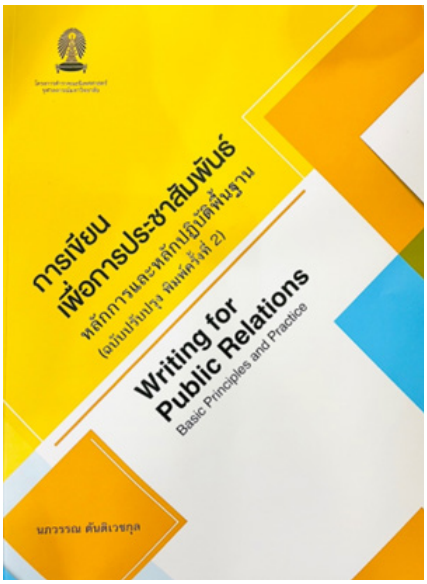

หนังสือการเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์ หลักการและหลักปฏิบัติพื้นฐาน มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์ ที่ผู้อ่านสามารถประยุกต์ใช้ในบริบทการประชาสัมพันธ์ในยุคดิจิทัล โดยส่วนแรกของหนังสือเป็นเนื้อหาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์ ส่วนที่สองเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับงานเขียนซึ่งเป็นทักษะปฏิบัติเบื้องต้นของนักประชาสัมพันธ์ในยุคดิจิทัล อาทิ การเขียนข่าวประชาสัมพันธ์ การจัดทำภาพข่าวประชาสัมพันธ์ การเขียนบทความประชาสัมพันธ์ การเขียนบทสำหรับสื่อเสียงและสื่อวีดิทัศน์ การเขียนงานประชาสัมพันธ์ทางสื่อสังคมออนไลน์ และส่วนที่สามเป็นงานเขียนเพื่อสื่อสารกับกลุ่มคน

โดยในแต่ละบท ผู้แต่งได้แนะแนวทางในการประยุกต์ใช้งานเขียนกับบริบทการสื่อสารทางออนไลน์ไว้ด้วยโดยยังคงให้ความสำคัญกับทั้งเนื้อหาทางวิชาการและเนื้อหาด้านการปฏิบัติควบคู่กัน ดังที่ผู้แต่งได้กล่าวไว้ในหนังสือเล่มนี้ว่า ไม่ว่าภูมิทัศน์ของสื่อและพฤติกรรมการสื่อสารของผู้บริโภคจะเปลี่ยนแปลงไปเพียงใดก็ตาม แต่การรู้หลักการเขียนที่ถูกต้องและการมีทักษะการเขียนที่ดีนั้นเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้นักประชาสัมพันธ์สามารถปรับประยุกต์งานเขียนของตนให้เข้ากับสถานการณ์ทางการสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสม

จากเดิมหนังสือได้มีเนื้อหา 3 ส่วน จำนวน 12 บท แต่มีการเปลี่ยนแปลงด้านภูมิทัศน์สื่อที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้แต่งจึงได้ปรับปรุงเนื้อหาในหนังสือ

* อาจารย์, คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

* Lecturer, Faculty of Communication Arts, Siam University

“การเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์ หลักการและหลักปฏิบัติพื้นฐาน (ฉบับปรับปรุง)” เพื่อให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสื่อและพฤติกรรมของผู้รับสาร หนังสือเล่มนี้จึงประกอบไปด้วยเนื้อหาจำนวน 10 บท แบ่งเป็น 3 ส่วน ส่วนแรกเป็นเนื้อหาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์ ส่วนที่สองเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับงานเขียนซึ่งเป็นทักษะปฏิบัติเบื้องต้นของนักประชาสัมพันธ์ในยุคดิจิทัล อาทิ การเขียนข่าวประชาสัมพันธ์ การจัดทำภาพข่าวประชาสัมพันธ์ การเขียนบทความประชาสัมพันธ์ การเขียนบทสำหรับสื่อเสียงและสื่อวิดิทัศน์ การเขียนงานประชาสัมพันธ์ทางสื่อสังคมออนไลน์ และส่วนที่สามเป็นงานเขียนเพื่อสื่อสารกับกลุ่มคนอย่างการเขียนสุนทรพจน์และการเขียนเพื่อติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กร ในแต่ละบทผู้เขียนได้แนะแนวทางในการประยุกต์ใช้งานเขียนกับบริบทการสื่อสารทางออนไลน์ไว้ด้วยโดยยังคงให้ความสำคัญกับทั้งเนื้อหาทางวิชาการและเนื้อหาด้านการปฏิบัติควบคู่กัน

ในส่วนแรกผู้แต่งได้เริ่มต้นด้วยการกล่าวถึงการสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความเกี่ยวข้องของการเขียนกับงานประชาสัมพันธ์ ประกอบไปด้วย ความเกี่ยวข้องของการเขียนกับกระบวนการประชาสัมพันธ์ ทักษะการเขียนกับอาชีพนักประชาสัมพันธ์ องค์ประกอบที่สำคัญของการเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์ ความแตกต่างระหว่างการเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์กับการเขียนเชิงวารสารศาสตร์ การจำแนกประเภทของเอกสารที่ใช้ในการเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์ รวมไปถึงการมุ่งสร้างความรู้ความเข้าใจในพื้นฐานเกี่ยวกับการเขียน ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลประกอบการเขียน ขั้นตอนสำคัญของการเขียน ข้อพึงระวังของการใช้ภาษาในการเขียน และการสร้างสรรค์คอนเทนต์กับการเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์ เพื่อช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์ สามารถกำหนดแนวทางการนำเสนอข้อมูลข่าวสารได้ตรงกับโจทย์ในการปฏิบัติงานยิ่งขึ้น ในบทต่อมาผู้แต่งนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีการสื่อสารหลักๆ ที่นักเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์ควรรู้ เริ่มจากองค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการสื่อสาร อุปสรรคของการสื่อสารในงานเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์ ทั้งอุปสรรคการเสนอข่าวสารผ่านสื่อและอุปสรรคด้านผู้รับสารและสภาพการณ์แวดล้อม รวมถึงแนวคิดทฤษฎีการสื่อสาร เพื่อให้ผู้ฝึกเขียนนำแนวคิดและทฤษฎีการสื่อสารเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ในการจัดระเบียบและลำดับความคิดก่อนการเขียน ระหว่างการเขียน และคาดหมายผลที่จะเกิดขึ้นหลังงานเขียนได้รับการเผยแพร่ เพื่อให้สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามมุ่งหวัง นอกจากนี้หนังสือยังกล่าวถึงหลักการใช้ภาพและเสียงกับการเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์ ในเรื่ององค์ประกอบที่สำคัญของภาพที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว รวมถึงประเภทของเสียง เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเลือกใช้เครื่องมือต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

ในส่วนที่สองผู้แต่งได้กล่าวถึงการเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานผ่านสื่อมวลชนและสื่อออนไลน์ โดยเขียนถึงการจัดทำภาพข่าวเพื่อการประชาสัมพันธ์สำหรับเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน การเขียนปฏิทินข่าว และการเล่าเรื่องด้วยภาพ ซึ่งเป็นเทคนิควิธีการเล่าเรื่องโดยใช้ภาพเป็นแกนหลักในการเล่าเรื่อง บทต่อมาได้กล่าวถึง ความรู้เบื้องต้นของการเขียนข่าวโครงสร้างการเขียนและรูปแบบที่ใช้ทั่วไปของการเขียนประชาสัมพันธ์ โดยผู้อ่านสามารถนำเนื้อหาและสิ่งที่ได้เรียนรู้จากบทที่ 1-3 มาเป็นฐานคิด และใช้เชื่อมโยงกับการทำงานเขียน นอกจากนี้หนังสือเล่มนี้ยัง

กล่าวถึง การเขียนบทความเพื่อการประชาสัมพันธ์ทางหนังสือพิมพ์และนิตยสาร ทั้งในแบบสื่อดั้งเดิมและสื่อใหม่ บนแพลตฟอร์มออนไลน์ โดยในบทนี้ได้เรียบเรียงรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการเขียนและประเด็นเนื้อหาสำหรับการเขียนบทความขั้นพื้นฐานสำหรับการประชาสัมพันธ์ไว้ด้วย นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาของการเขียนบทเพื่อการประชาสัมพันธ์สำหรับสื่อเสียงและสื่อวีดิทัศน์ ประกอบด้วยหลักการเขียนบท แนวทางการวางแผน รูปแบบบท และยกตัวอย่างด้วยการนำเสนอวิธีการเขียนบท รายการอย่างสั้น ผู้อ่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ เนื้อหาในลำดับต่อไปเป็นการเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์บนสื่อใหม่ เช่น เว็บไซต์ เว็บบล็อก และสื่อสังคมออนไลน์ เพราะการดำเนินงานประชาสัมพันธ์มีการปรับเปลี่ยนไปตามพฤติกรรมการใช้สื่อของกลุ่มเป้าหมาย เนื้อหาในบทนี้จึงเกี่ยวข้องกับการสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ตเป็นสำคัญ

ในส่วนที่สามเป็นเรื่องการเขียนเพื่อการติดต่อสื่อสารแบบกลุ่มและระหว่างบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กร เริ่มจากการเขียนสุนทรพจน์เพื่อการประชาสัมพันธ์ เนื้อหาในบทนี้ครอบคลุมความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสุนทรพจน์ เช่น ความหมาย ความสำคัญ ประเภท เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ช่องทางการนำเสนอ ปัจจัยที่ควรคำนึงถึงในการเขียนสุนทรพจน์ ตลอดจนหัวข้อขั้นตอน การเขียนโครงสร้างสุนทรพจน์และรูปแบบการเขียนสุนทรพจน์ และบทสุดท้ายได้กล่าวถึงการเขียนเพื่อการติดต่อสื่อสารภายในและภายนอกองค์กร เป็นการรวบรวมเนื้อหาเกี่ยวกับงานเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์ที่เป็นงานเอกสารสำหรับการติดต่อสื่อสารในงานประชาสัมพันธ์โดยทั่วไปทั้งภายในและภายนอกองค์การ รวมไปถึงเอกสารอื่น ๆ ที่ใช้สำหรับติดต่อหรือแจกสื่อมวลชน ซึ่งต้องอาศัยทักษะด้านการเขียนของนักประชาสัมพันธ์เป็นสำคัญ

ผู้เขียนเห็นว่าหนังสือเล่มนี้มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์ในหลากหลายแง่มุม มีการคัดเลือกเนื้อหาที่น่าสนใจ รวมถึงการยกตัวอย่างของงานเขียนในประเภทต่าง ๆ และการใช้ภาพประกอบการอธิบายเนื้อหาได้เข้าใจง่าย ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านเห็นภาพและเกิดความเข้าใจในการเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์ได้ดียิ่งขึ้น